तैत्तिरीयोपनिषत्स्थितपदार्थपरिचयः

१.१.१ - शान्तिपाठः।

१.२.१ - उच्चारणविधिर्वर्णादयः स्वरूपं वा - अकारादिर्वर्णाः, उदात्तादयः स्वराः, ह्रस्वादयो मात्रा, प्रयत्नश्च बलं, समता साम, संहितैव संतानः।

१.३.१ - प्रजापशुब्रह्मवर्चसान्नसुवर्ग्यलोकफलकं महासंहितोपासनं :-

	पूर्वं	उत्तरं	संधिः	संधानं
अधिलोकं	पृथिवी	द्यौः	आकाशः	वायुः
अधिज्यौतिषं	अग्निः	आदित्यः	आपः	वैद्युतः
अधिविद्यं	आचार्यः	अन्तेवासी	विद्या	प्रवचनं
अधिप्रजं	माता	पिता	प्रजा	प्रजननं
अध्यात्मं	अधराहनुः	उत्तराहनुः	वाक्	जिह्वा

१.४.१ - मेधप्राप्त्यर्थं जपमंत्रः। १.४.२ - १.४.३ = श्रीप्राप्त्यर्थं होममंत्राः।

१.५.१ - १.६.२ = स्वाराज्यफलकं हिरण्यगर्भोपासनं :-

	भूः= पादौ	भुवः= बाहू	स्वः= शिरः	महः= आत्मा
अधिलोकं	पृथिवी	अन्तरिक्ष	द्यौः	आदित्य
अधिदेवं	अग्नि	वायु	आदित्य	चन्द्रमा
अधिवेदं	ऋक्	साम	यजुः	ऊँ = ब्रह्म
अधिप्राणः	प्राण	अपान	व्यान	अन्नं

१.७.१ - स्वाराज्यफलकं हिरण्यगर्भस्यैव पाङ्क्तरूपेणोपासनं :-

अधिलोक	लोकपाङ्क्त	पृथिव्यन्तरिक्षद्यौर्दिशोघ्वान्तरदिशाः।
अधिदेव	देवपाङ्क्त	अग्निर्वायुरादित्यश्चन्द्रमा नक्षत्राणि।
अधिभूत	भूतपाङ्क्त	आप ओषधयो वनस्पतय आकाश आत्मा।
अधिवायु	वायुपाङ्क्त	प्राणो व्यानोघ्पान उदानः समानः।
अधीन्द्रिय	इन्द्रियपाङ्क्त	चक्षुःश्रोत्रं मनो वाक्त्वक्।
अधिधातु	धातुपाङ्क्त	चर्म मांसं स्नावास्थि मज्जा।

१.८.१ - परापरब्रह्मप्राप्तिफलकोंकारोपासनं।

१.९.१ - वैदिकलौकिकसर्वकर्मणां पुरुषार्थं प्रति साधनत्वप्रदर्शनपरोऽनुवाकः।

१.१०.१- बह्मविद्याप्राप्त्यर्थं जपमंत्रः।,

१.११.१- पुरुषसंस्कारार्थकानुशासनोपदेशपरोऽनुवाकः।

१.१२.१- शान्तिपाठः।

Created by demo-version of Universal Document Converter. Full version doesn't add this stamp.
WWW.PRINT-DRIVER.COM